

Dokumentation av arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

Tomtberga 1:s förskola

2021

Innehållsförteckning

- 1. Utvärdering av föregående dokumentation**
- 2. Barnens deltagande i dokumentationsarbetet**
- 3. Främjande arbete**
 - 3.1 Trygghet
 - 3.2 Självkänsla
 - 3.3 Empati
 - 3.4 Respekt
- 4. Förebyggande arbete**
 - 4.1 Kartläggning av riskfaktorer
 - 4.2 Målformulering
 - 4.3 Insatser
- 5. Åtgärdande arbete**
- 6. Förankring**
- 7. Uppföljning och utvärdering**
- 8. Bilagor**
 - 8.1 Definition av begrepp
 - 8.2 Lagtexter
 - 8.3 Reflektionsprotokoll
 - 8.4 Jämställdhetsplanering
- 9. Källor**

1. Utvärdering av föregående dokumentation

*Redogör för de åtgärder från förra året som genomförts såväl som de som inte genomförts.
Redogör för vilka mål som uppnåtts samt hur ni vill gå vidare.*

Alla avdelningar har utgått från sina avdelningars olika behov. Det vi kan se generellt hos alla avdelningar är:

Ett nära samarbete med vårdnadshavare ger förutsättningar för trygghet hos både barn och vårdnadshavare. Detta arbetar vi med dagligen.

Gruppstärkande aktiviteter och samarbetsövningar görs i alla barngrupper för att stärka känslan av samhörighet och självkänslan. Jag är viktig!

Alla avdelningar har under året gjort 4 stycken jämställdhetsplaneringar samt utvärderingar och dessa finns att ta del av i Unikum.

Integritetsarbete pågår under hela året men under två veckor på höstterminen så arbetar vi mer tematiskt och intensivt kring barns integritet.

Vi är närvarande pedagoger som ser och finns nära barnen. Arbetar aktivt med hur man är en bra kompis genom dagligt arbete men också genom mer intensivt temaarbete kring hur vi är en bra kompis. Vi hjälper barnen med verktyg hur man löser konflikter. Försöker ge flickor och pojkar lika mycket utrymme i lek och även i talutrymme vid t.ex. samlingar och måltider.

Trygghetsvandringar har genomförts med barngrupper både ute och inne för att uppmärksamma områden eller ställen i vår verksamhet där barnen upplever sig otrygga.

Alla barn bemöts utifrån sina behov och färdigheter och utmanas utifrån det.

Material/resurser/arbetsätt som används:

Barnlitteratur som berör allas lika värde.
Barnkonventionens kompisböcker, arbetskort.
Dramatisering/dockteater.
QR-koder till sånger
"liten-materialet"
Dramatisering

Mål som uppnåtts:

Alla barn har rätt till en trygg och stimulerande miljö fri från diskriminering.
Alla barn ska kunna delta i all verksamhet på likvärdiga villkår.
Barnen visar empati mot varandra och är hjälpsamma kompisar.
Barnen vågar säga – Nej!
Barnen upplevs trygga både inne och ute.

Hur går vi vidare?

Alla avdelningar fortsätter arbeta kring de 4 olika jämställdhetsplaneringarna fördelade under året.

Våra integritetsveckor under höstterminen fortsätter vi arbeta med för att stärka barnen självkänsla och kunskaper om sina rättigheter.

Värdegrundsarbetet fortsätter dagligen på förskolan. Vi vill lyfta barnens goda exempel inför varandra och i barngruppen. Vi fortsätter göra trygghetsvandringar ute och inne på förskolan. Samarbetslekar och kompislekar.

2. Barnens deltagande i dokumentationsarbetet

Barnen ska vara delaktiga och medverka i dokumentationsarbetet, till exempel trygghetsvandring, barnintervjuer, Kompis-sol.

Genom dagliga samtal om allas lika värde samt vid konfliktlösning är barnen delaktiga.

I arbetet med kompistema bygger vi arbetet kring barnens åsikter och tankar.

Inför utvecklingssamtalen har vi barnintervjuer, där framkommer barnens tankar och åsikter som sen tas vara på och lägger grunden för innehållet i verksamheten.

3. Främjande arbete

Att stärka de positiva förutsättningarna för alla människors lika värde, förskolans ledord.

Det främjande arbetet pågår hela tiden och bedrivs i ett långsiktigt perspektiv. Det sker målinriktat och kontinuerligt. Syftar till att förstärka respekten för allas lika värde.

Vårt främjande arbete:

- Pedagogerna är goda förebilder.
- Vi ska respektera varandra och känna till de sju diskrimineringsgrunderna.
- Pedagogerna är lyhörda för barnens känslor och behov.
- Utveckla barnens empati, viljan att hjälpa alla.
- Ha respekt för allt levande och omsorg om vår närmiljö.
- Ha god samverkan med vårdnadshavare och skola.

Jämställdhet i förskolan

Huvudmannens mål: *I våra förskolor arbetar vi för alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen, människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet.*

Jämställdhetsarbetet ska genomsyra pedagogiken i vardagen.

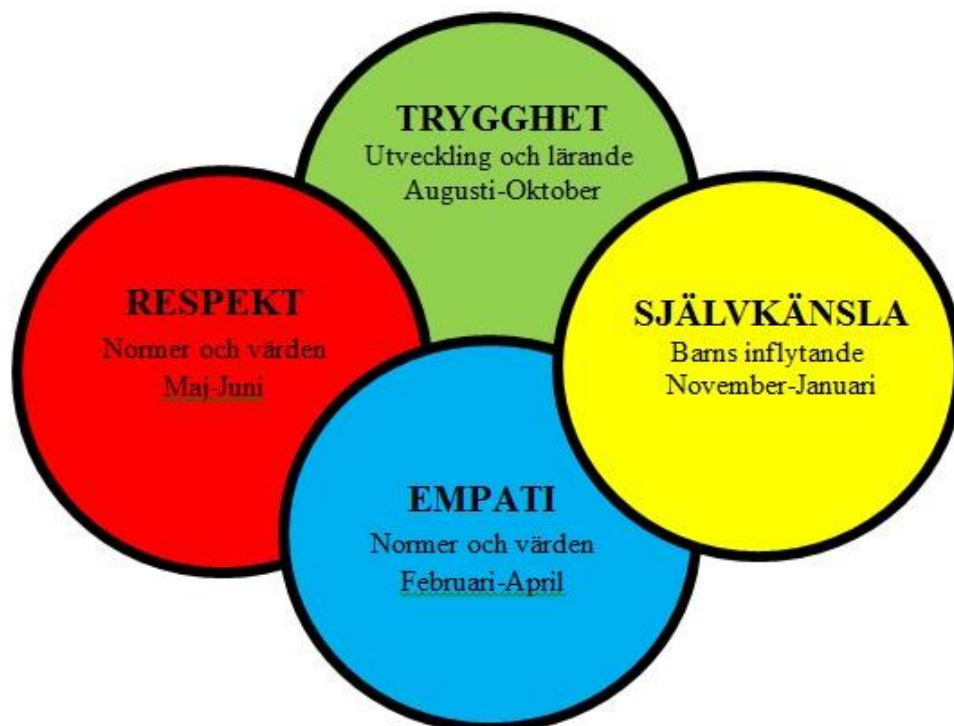
Personalen ska medvetet arbeta för att motverka könsstereotypa mönster bland både barn och vuxna.

För att jämställdhetsäkra verksamheten inriktar vi oss på följande områden:

- Systematiskt kvalitetsarbete
- Pedagogiska arbetsätt
- Kompetensutveckling
- Pedagogiska lärmiljöer
- Vårdnadshavares delaktighet

Ansvariga för att dokumentationen följs är respektive rektor samt verksamhetschefen för förskolorna i Östhammars kommun.

Vi kommer vara lyhörda för barnens önskemål och behov samt bryta ner läroplanens mål till konkreta mål i verksamheten. Vi kommer att arbeta månadsvis med fyra grundpelare inom jämställdhet; trygghet, självkänsla, empati och respekt.

Mål i Lpfö18

3.1 Trygghet

Pedagoger som är lyhörda och finns nära till hands för att lätt kunna avläsa barnets signaler. När barnet känner förtroende för pedagoger under inskolningen får barnet en trygg bas och kan på så sätt utforska sin omgivning och ta lärdom av den.

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla

- *sin identitet och känner trygghet i den samt medvetenhet om rätten till sin kroppsliga och personliga integritet*

3.2 Självkänsla

Pedagoger som uppmuntrar och lyfter det positiva hos varje enskilt barn stärker barnets självbild. Pedagoger vägleder barnet hur det egna agerandet påverkar omgivningen.

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla

- *förmåga att ta ansvar för sina egna handlingar*
- *demokratiska principer och förmåga att samarbeta och fatta beslut i enlighet med dem*

3.3 Empati

Viljan att hjälpa andra, förmåga att leva sig in i andra människors situation.

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla

- *förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra*
- *förståelse för att alla människor har lika värde och de mänskliga rättigheterna*

3.4 Respekt

Man måste inte tycka som andra eller tycka om alla men vi ska kunna respektera andras åsikter och personligheter.

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla

- *öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande*
- *ett växande ansvar och intresse för hållbar utveckling och att aktivt delta i samhället*

Våra ledord på förskolan är att verksamheten ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn som deltar!

4. Förebyggande arbete

Identifiera alla riskfaktorer och beskriv alla insatser som ska genomföras under året för att nå målen.

Ett förebyggande arbete syftar till att motverka risken för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Vi kommer arbeta förebyggande genom att:

- På planerings- och utvärderingsdagar reflekterar vi över vår verksamhet.
- Pedagogerna finns närvarande vid konflikthantering.
- Pedagogerna ska ges tid till att kontinuerligt reflektera över sin verksamhet och sitt förhållningssätt.

4.1 Kartläggning av riskfaktorer

Pedagogerna har upplevt pga. att vi är två förskolor som delar gård att vi inte är så sampratade kring vad som är tillåtet och inte på gården. Hur vi hanterar material osv.

4.2 Målformulering

Vi vill få till en samsyn med Tomtberga 2 kring arbetsätt och regler på vår gemensamma gård.

4.3 Insatser

Vi föreslår ett gemensamt utvecklingsgrupps tillfälle under våren för att samtala kring förhållningssätt på gården. Rektor Jenny ansvarar för att få till detta.

5. Åtgärdande arbete

Anmälan, utredning, åtgärder och uppföljning görs i det digitala systemet Drafit KB process.

Arbetsgång då barn kränker barn

- Om ett barn upplever sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkningar så är det den vuxnes ansvar att anmäla detta till rektor.
- Rektor ansvarar för att informera förvaltningen samt vårdnadshavare. Förvaltningen informeras per automatik via Drafit KB process, där verksamhetschef, barn- och utbildningschef samt nämndsekreterare har insyn.
- Rektor gör bedömningen att inleda en utredning på förskolan, om man inte genom några få frågor kan få händelsen klarlagd och situationen därefter är uppklarad. Därefter delegeras ansvar för utredningen till lämplig person. (Om ett barn upplever sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkningar av personal ska rektor ansvara för utredningen). Utifrån utredningens resultat vidtas nödvändiga åtgärder för att förhindra framtida kränkningar.
- Utlämnande av utredningsmaterial ska sekretessgranskas. Vårdnadshavare informeras om resultatet av utredningen samt eventuell åtgärdsplan.
- Nämndsekreteraren är ansvarig för att rapportera alla ärenden till nämnden vid varje sammanträde.
- Förvaltningsledningen följer kontinuerligt upp kränkingsanmälningar samt utredningar med skolledarna.

Arbetsgång då vuxen kränker barn

- När en vuxen, personal eller vårdnadshavare, kränker ett barn måste den som upptäcker detta agera utan dröjsmål.
- Ta den vuxne åt sidan och ställa "hur - frågor" samt hänvisa till diskrimineringslagen.
- Rektor informeras.
- Rektor ansvarar för att utreda, åtgärda, dokumentera och följa upp vidtagna insatser mot kränkningen

- Överordnad chef informeras alltid.
- Överordnad chef håller sig informerad om ärendet tills det är säkerställt att kränkningarna och/eller trakasserierna upphört.

Hanteringsprogrammet som används i arbetsgången vid kränkningar

En länk till Drafit KB process finns alltid på barn- och utbildningsförvaltningens sida på kommunens intranät.

Observera

Pågående utredning eller åtgärder skall inte diskuteras med barn eller vårdnadshavare som inte är berörda av kränkningarna. Offentlighets- och sekretesslagen skall följas.

6. Förankring

Här beskriver ni hur dokumentationen och likabehandlingsarbetet förankras hos samtliga barn, vårdnadshavare och all personal på er förskola.

Vad ska göras?

Barn- Samtal och inslag i den dagliga verksamheten under hela året. Mer intensivt med teman och kompisarbeten av olika slag vid behov under året.

Vårdnadshavare- Via Unikum sprida information om vårt arbete och i samband med utvecklingssamtal och föräldramöten informerar vi om vårt arbete mot diskriminering och kränkande behandling.

Personal- Vi för löpande diskussioner på APT, i utvecklingsgruppen samt på våra avdelningsmöten.

När ska det göras?

Barn- Se ovan

Vårdnadshavare- Vi har föräldramöte på hösten och kontinuerligt via unikum samt vid utvecklingssamtalen som vi har i samband med deras födelsedag.

Personal- Alla olika möten vi har varje månad.

Vilka resurser finns avsatta för detta?

Barn- Resurser i form av passande lekmaterial och böcker.

Personal- Fortbildning i form av litteratur och avsatt tid på angivna möten.

Vem är ansvarig?

Barn- Samtliga i arbetslaget

Vårdnadshavare- Samtliga i arbetslaget

Personal- Jenny Änggård tillsammans med arbetslagen

Hur och när utvärderar ni insatsen?

Barn- Dagliga samtal

Vårdnadshavare- Via föräldraenkäten som görs en gång per år.

Personal- Vid våra utvärderingsdagar två gånger per år.

7. Uppföljning och utvärdering

Här beskriver ni hur dokumentationsarbetet årligen ska följas upp, utvärderas och revideras på er förskola.

I slutet av varje termin ska alla arbetslag sammanställa och utvärdera dokumentation av arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Jämställdhetsplaneringar och reflektionsprotokoll förs in i verktyget.

[egen text]

8. Bilagor

Här följer bilagor som stöd för arbetet med dokumentationsarbetet.

Bestämmelser i skollagen förbjuder diskriminering och kränkande behandling (6 kap. 6-10 §). Lagen ställer krav på att verksamheten bedriver ett målinriktat arbete för att främja barns lika rättigheter och möjligheter, och för att förebygga trakasserier, diskriminering och kränkande behandling.

Förskolans verksamhet bedrivs i enlighet med Lpfö18. Förskolans värdegrund ska genomsyra hela verksamheten.

8.1 Definition av begrepp

Kränkande behandling

- Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde.
- Kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck.
- Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera.
- En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.
- Kränkningar utförs av och drabbar såväl barn som vuxna.

En viktig utgångspunkt är den individuella upplevelsen och att den som uppger att hen blivit kränkt, alltid måste tas på allvar.

Kränkningarna kan vara

- Fysiska, till exempel att bli utsatt för slag och knuffar.
- Verbala, till exempel att bli hotad eller kallad för fula ord.
- Psykosocial, till exempel att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning.
- Text- och bildburna, till exempel att inte alla barn får inbjudningskort vid födelsedagar.

Diskriminering

Diskriminera handlar om att berövas rätten att få vara sig själv. Det handlar om den individuella upplevelsen av att fått sin värdighet kränkt utifrån någon av de sju diskrimineringsgrunderna; kön, etnisk tillhörighet, religion och annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning och ålder. Diskriminering utifrån diskrimineringsgrunderna regleras i diskrimineringslagen 2008:567.

Kön

Kön i form av kvinna/flicka eller man/pojke som registreras vid födseln eller senare fastställs. Exempel: Johan sätter på sig en utklädningsklänning och ska gå och dansa, pedagogen frågar då om det är Johanna som ska dansa.

”Tjejer får klä sig som killar, men killar får inte klä sig som tjejer”

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet avses en persons nationella och etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Exempel: Ett barn med en annan dialekt blir retad över sitt uttal av de andra barnen.

Religion och annan trosuppfattning

I trosuppfattning ingår åskådningar som är jämförbara med religion. Etiska, filosofiska eller politiska värderingar/åskådningar ingår inte.

Exempel: Fatima blir ledsen då barnen skrattar åt hennes mamma som bär muslimsk huvudduk.

Funktionsnedsättningar

Med funktionsnedsättning menas nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga som uppstår i mötet med omvärlden. En individ kan ha en funktionsnedsättning, men är inte funktionshindrad. Det är omvärlden som står för hindren, inte individen själv.

Exempel: Ett barn sitter i rullstol och kan inte gå med på utflykt, får sitta inne och rita med en annan avdelning.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck handlar om människor som ibland eller alltid bryter mot samhällets normer och föreställningar om hur kvinnor och män förväntas se ut eller vara.

Exempel: Att tillåta att alla får klä sig som de vill.

Sexuell läggning

Med sexuell läggning menas hetero, -homo – eller bisexuell läggning, vilka är de sexuella läggningar som finns definierade enligt svensk lag.

Exempel: Pelle och Antonio är bästa vänner och säger att de älskar varandra och vill gifta sig när de blir stora. Pedagogerna skrattar och säger att det nog kommer att vara bästisar.

Ålder

De lagar och regler som antagits av riksdagen, där ålder anges, ska inte ses som ett uttryck för diskriminering. Som skola eller förskola gör du dig då inte heller skyldig till åldersdiskriminering vid tillämpning av dessa regler. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder om det finns ett syfte.

Exempel: Att man på förskolan har döpta grupper efter år och låter till exempel en femåring gå kvar i fyraårsgruppen på grund av sen utveckling.

Trakasserier

Trakasserier är en handling som kränker ett barns värdighet och som har koppling till någon av de sju skyddande diskrimineringsgrunderna.

Konflikter

Tillfälliga händelser som i allmänhet kan redas ut med hjälp av de vuxna som finns på arbetsenheten. Pedagogerna spelar alltid en viktig roll och ansvarar för att hemmen blir informerade. Viktigt att dokumentera.

8.2 Lagtexter

Aktuella bestämmelser:

1. Barnkonventionen
2. Lpfö18
3. Skollagen 2010:800
4. Diskrimineringslagen 2008:567

8.3 Reflektionsprotokoll

Arbetslagets reflektionsprotokoll till dokumentation av arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

Datum:

Avdelning:

Reflektera kring de åtgärder från förra året som genomförts/inte genomförts.

Material vi har använt oss av?

[egen text]

Mål som uppnåtts?

[egen text]

Hur går vi vidare?

[egen text]

Barnen ska vara delaktiga och medverka i dokumentationsverktyget mot diskriminering och kränkande behandling, hur har de varit det?

[egen text]

8.4 Jämställdhetsplanering

Tema: *Trygghet, Självkänsla, Empati, Respekt*

Period:

Avdelning:

Läroplanens mål enligt Lpfö18:

[egen text]

Avdelningens mål:

[egen text]

Aktivitet:

[egen text]

När? Var? Hur? Varför?

[egen text]

Resultat - hur blev det?

[egen text]

Analys - använd fördjupande frågor som t.ex. Varför blev det som det blev? Hur gjorde vi?
Vad behöver ändras till nästa gång?

[egen text]

9. Källor

FN:s konvention om barns rättighet. Barnkonventionen. UNICEF.

Skolverket (2014). *Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda*.

Skolverket. *Läroplan för förskolan (Lpfö18)*

Skolverket (2013). *Förskolan och skolans värdegrund*.

Svaleryd, Kajsa & Hjertson, Moa (2012). *Likabehandling i förskola och skola*. Stockholm:
Liber

Skapare av dokumentet:

Christina Jansson, Inger Lundberg, Malin Enqvist, Ulrica Ericsson, Anne Lee Larsson och Lina Backman
(Barn- och utbildningsförvaltningen, Östhammars kommun).